

Liikenne- ja viestintäministeriölle 19.08.2020:

Kiitos lausuntopyyntöstänne. Riippumattomana asiantuntijayrityksenä haluamme toimittaa näkemyksemme logistiikan digitalisaatiostrategian täydentämiseksi. Sen lisäksi kansallisesti tulisi arvioida tarvetta yhdessä luotavalle logistiikkastrategialle, mutta kohdistetaan tässä lausuntopyyntössä esitettyyn osaan, jonka tulkitsemme olevan vielä "kuljetusketjujen logistiikkastrategia" (ks. rajapinnat esim. LIS12), ja siten siitä rajautuu ulos sinällään tärkeät "sisälogistiikan" kehittämisen teemat, kuten jakelukeskusten tai tehtaan logistiikka¹.

Näemme keskeisenä digitalisaatiostrategian, joka mahdollistaa saumattoman, virheettömän ja tehokkaan kuljetusketjun – pidemmällä aikavälillä jopa eri kuljetusmuotoja yhdistäen. Eri kuljetusmuodoilla on omat etunsa – ja tehokkain ja kestävin kuljetusjärjestelmä voidaan luoda näitä yhdistäen. Siksi kansallisen logistiikkastrategian ytimessä tulee olla EU (ks. esim. ALICE) ja kv. keskustelussa esiintyvä nk. "Fyysisen Internetin" -viitekehys², jossa yhtenä keskeisenä rakennusosana on sujuva ja saumaton data³ eri osapuolten kesken. Fyysisen internetiin kytkeytyy myös erilaisia yhteistoimintamalleja, modulaarisia kuljetus/käsittely-yksiköitä jne., jotka voivat omalta osaltaan, digitalisaation puitteissa, olla apuna yhä tehokkaamman ja kestävämmän logistiikkajärjestelmän saavuttamisessa, joita mm. LIMOWA ry on tuonut Suomessa esiin.

Lausuntopyyntön toiseen osatavoitteeseen "digitaalisen tiedon hyödyntäminen" eri osapuolilla, kehotamme kiinnittämään huomiota Baltiassa kehitteillä olevaan nk. "logistiikan dataroomiin"⁴, joka voisi mahdollistaa myös viranomaisten ja muiden tietojen integroimisen yhteen kaksisuuntaisesti niin, että eri osapuolet saavat sujuvasti itseään koskevat tiedot – tai tiedot, joiden saamiseen se on oikeutettu, ja tämä puolestaan voi olla turvaamassa logistiikan sujuvuutta ja virheettömyyttä entistä paremmin. Samalla kun naapurimaiden malleja tutkitaan, havaitaan myös edellä 1-kohdassa tehtävän "kuljetusketjun" digitalisaatiostrategian oltava sellainen, että valitut ratkaisut tukevat kotimaan toimintojen lisäksi liittymistä kv.toimitusketjuihin.

Lainsäädännön osalta ym. asioihin tulisi arvioida eri kuljetusmuotojen yhteensopivuutta (kotimaisen lainsäädännön lisäksi kyse olisi myös kuljetusmuotokohtaisten kv.konventioiden päivitys yhdistettyjen kuljetusten osalta, ja siten siltä pohjalta kotimaisen lainsäädännön tarkennus) ja digitalisaation myötä syntyviä uusia palvelumalleja. Esimerkiksi Tiekuljetussopimuslain 345/1979 soveltuvuus nykyaikaisiin toimituksiin, jossa kuljetukseen voi sisältyä hyllytys-, asennus- tai muita palveluita erityisesti digitalisaation edetessä pidemmälle: tällöin on syytä arvioida mm. sitä, millä kohdalla Tiekuljetussopimuslain ja muun lainsäädännön välinen rajapinta ja vaaran vastuun siirtyminen tapahtuu.

Lisäksi logistiikkastrategian rinnalla voi ja kannattaa arvioida nk. kierto- ja jakamistalouden ympäristössä digitalisaation ja käyttäytymismallien kehittymisen myötä tapahtuvaa edistystä, jotka vaikuttavat monella tapaa logistiikan tarpeisiin, ja joiden toteuttamisessa logistiikalla on keskeinen rooli. Edelleen aluerakenteen kehityksessä kannattaa huomioida myös megatrendien kuten kaupungistumisen ja citylogistiikan tarpeiden rinnalla sitä, kuinka haja-asutusalueiden palvelut turvataan (ja voisiko Suomessa jopa syntyä erityisosaamista tällaisille alueille muihin maihin vietäväksi).

Annamme mielellämme lisätietoja lausunnostamme ja osallistumme keskusteluun omalta puoleltamme.

Heikki Lahtinen, toimitusjohtaja

Lähteet:

- 1) Lahtinen, H. (2020) Uuden sukupolven kokoonpanotehdas: Visio ja Tiekartta materiaali- ja logistiikan toimintoihin. Ixtriim Oy. TUDI-hankkeen julkaisu: https://tudi.fi/wp-content/uploads/2020/07/TUDI_VisioRoadmap_FINAL.pdf (raportti tulevaisuuden tehtaan logistiikasta).
- 2) ALICE (2016) A Truly Integrated Transport System for Sustainable and Efficient Logistics. White Paper. ALICE European Technology Platform on Logistics. (A vision for a transport system supporting sustainable and efficient logistics towards the Physical Internet) → ks. myös ALICE (2019) A framework and process for the development of a roadmap towards zero emissions logistics 2050.
- 3) Treblemeier, H., Mirkovski, K., Lowry, P.B., Zacharia, Z.G. (2020) The physical internet as a new supply chain paradigm: a systematic literature review and a comprehensive framework. The International Journal of Logistics Management, Vol.31(2), pp. 239-287.
- 4) Ks. viittaukset DigiRoad, X-road jne. esim. Prolog.ee hankkeet.